

mgr Łukasz ŻMIJEWSKI

Szkoła Doktorska Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie

lukasz.zmijewski@wat.edu.pl

ORCID: 0000-0003-4831-8184

PROFESJONALIZACJA KADR SŁUŻBY OCHRONY PAŃSTWA JAKO WARUNEK SKUTECZNOŚCI OCHRONY NAJWAŻNIEJSZYCH OSÓB W PAŃSTWIE

PROFESSIONALIZATION OF THE STATE PROTECTION SERVICE PERSONNEL AS A PREREQUISITE FOR EFFECTIVE PROTECTION OF THE MOST IMPORTANT PERSONS IN THE STATE

Streszczenie

W opracowaniu przedstawiono wymagania stawiane zarówno kandydatom do Służby Ochrony Państwa (SOP), jak również zatrudnionym funkcjonariuszom, w kontekście realizacji ustawowych zadań formacji. Służba Ochrony Państwa jest wiodącą polską formacją powołaną do ochrony najważniejszych osób w państwie i obiektów im służącym. W lutym 2018 r. zastąpiła istniejące wówczas Biuro Ochrony Rządu (BOR). Czyni ją to również najmłodszą ze wszystkich formacji mundurowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Mimo swojej niewielkiej liczebności, formacja posiada w swojej strukturze szeroki przekrój stanowisk służbowych. W związku z powyższym kluczową staje się kwestia pozyskiwania przyszłych funkcjonariuszy. W pracy wykorzystano teoretyczne metody badawcze.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, rekrutacja, nabór, Służba Ochrony Państwa, ochrona VIP

Abstract

The study presents the requirements for both candidates for service and employed officers of the State Protection Service (SOP) in the context of the formation's statutory tasks. The State Protection Service is the leading formation established to protect the most important persons in the state and the facilities serving them. In February 2018, it replaced the then existing Government Protection Bureau (BOR). This also makes it the youngest of all uniformed formations subordinate to the minister responsible for internal affairs. Despite its small size, the formation has a wide range of official positions within its structure. Therefore, the issue of recruiting future officers becomes crucial. Theoretical research methods were used in this work.

Keywords: security, recruitment, State Protection Service, VIP protection

1. Wprowadzenie

Problem związany z brakami kadrowymi w formacjach mundurowych jest zjawiskiem dostrzegalnym niemalże w każdej formacji. O tym, że jest to realny problem, mogą świadczyć chociażby działania podejmowane przez rządzących celem odwrócenia tego negatywnego kierunku. Problemu związanego z brakami kadrowymi nie należy rozpatrywać jedynie w związku ze zmniejszonym zainteresowaniem przyszłą służbą pośród potencjalnych kandydatów. Wpływ na liczbę wakatów mają także osoby, które rezygnują z dalszej służby. Fala zwolnień wykwalifikowanych funkcjonariuszy jest tym bardziej dotkliwa, gdyż ich doświadczenia nie zastąpi nowo zatrudniona osoba. Proces zdobywania doświadczenia jest wieloaspektowy. Z jednej strony potrzeba czasu, aby nowo przyjęta osoba zrozumiała mechanizmy oraz prawidłą funkcjonujące w danej organizacji. Z drugiej natomiast potrzeba osób doświadczonych, które mogłyby przekazywać swoją wiedzę i umiejętności młodym kadrom. Sytuacji nie poprawia również fakt, iż rynek pracy dla młodych osób stał się bardziej konkurencyjny, mają one możliwość dokonywania wyboru spośród większej liczby dostępnych ofert. Na świecie zaobserwować można trwającą transformację na rynku pracy, której skutkiem jest wygaszenie części profesji oraz tworzenie nowych, które jeszcze kilka lub kilkanaście lat temu były nikomu nieznanne.

Służba Ochrony Państwa jest niewielką formacją liczącą dwa tysiące funkcjonariuszy, dlatego też w jej przypadku każde braki kadrowe będą bardziej odczuwalne i zauważalne. Natomiast jednym z założeń podczas tworzenia nowej formacji było zwiększenie jej stanu etatowego o kolejny tysiąc osób, tak aby docelowo w SOP służyło około trzech tysięcy funkcjonariuszy¹. W przypadku pojawienia się wakatów w formacji zapewniającej ochronę kierowniczym organom państwa, może dojść do zachwiania procesu realizacji jej ustawowych zadań, co bezpośrednio może spowodować niestabilność w działaniu konstytucyjnych organów państwa. W związku z powyższym formacja ta w sposób pośredni pełni funkcję gwaranta stabilności konstytucyjnej państwa, a tym samym powinna stawiać sobie za cel pozyskiwanie najbardziej wartościowych osób.

2. Proces rekrutacji w kontekście realizacji ustawowych zadań formacji

Podstawą działania Służby Ochrony Państwa jest Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa. Akt ten wszedł w życie 1 lutego 2018 r. i tego dnia po niemal siedemnastu latach rozwiązano Biuro Ochrony Rządu. Likwidacja BOR wynikała z potrzeby przeprowadzenia gruntownej reformy formacji odpowiedzial-

1 T. Goryca, *Służba Ochrony Państwa w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej* [w:] *Formacje policyjne w zarządzaniu kryzysowym i ochronie ludności*, K. Śmiełek, W. Śmiełek (red.), Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa 2021, s. 137.

nej za ochronę najważniejszych osób w państwie. Potrzeba zmian wynikała również z wielu nieprawidłowości, które zostały stwierdzone w wyniku przeprowadzonego przez MSWiA audytu w 2015 r. Wskazano także, że budżet formacji był niedofinansowany, a środki na jej funkcjonowanie były pozyskiwane w sposób doraźny, co uniemożliwiało przyszłe inwestycje². Utworzenie nowej służby stanowiło odpowiedź na zmieniające się uwarunkowania bezpieczeństwa oraz pojawiające się współczesne wyzwania i zagrożenia, w tym zagrożenia terrorystyczne. Największą z wprowadzonych zmian między tymi dwoma formacjami było podniesienie rangi Służby Ochrony Państwa poprzez nadanie Komendantowi SOP statusu centralnego organu administracji rządowej. Zmianie uległ także zakres kompetencyjny formacji poprzez jego rozszerzenie o możliwość prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także działań związanych z rozpoznawaniem i zapobieganiem przestępstwom. Do zadań Służby Ochrony Państwa należy również podejmowanie czynności mających na celu identyfikowanie, zapobieganie oraz wykrywanie przestępstw popełnianych przez funkcjonariuszy i pracowników tej formacji. Dotyczy to w szczególności czynów o charakterze korupcyjnym, przekroczenia uprawnień, a także naruszenia tajemnicy służbowej, zawodowej lub państwowej³.

Celem każdego procesu rekrutacji jest pozyskanie możliwie najodpowiedniejszych osób z grona potencjalnych kandydatów. W przypadku gdy prymarnym zadaniem formacji jest zapewnienie bezpieczeństwa kierowniczym organom państwa, wówczas proces rekrutacji przyszłych funkcjonariuszy staje się niezwykle odpowiedzialnym przedsięwzięciem. W związku z powyższym kluczowym staje się kwestia zdefiniowania, kogo szuka formacja w kontekście realizacji przyszłych zadań służbowych.

Zgodnie z treścią artykułu 3. Ustawy o Służbie Ochrony Państwa, do zadań SOP należy⁴:

1. Ochrona:

- Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa Rady Ministrów, wiceprezesa Rady Ministrów, ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz ministra właściwego do spraw zagranicznych,
- byłych prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2022 r. poz. 207),
- osób posiadających status głowy państwa, szefa rządu oraz ich zastępców, przewodniczącego parlamentu lub izby parlamentu lub ministra spraw zagra-

---

2 *Służba Ochrony Państwa zastąpiła BOR*, <https://archiwum.mswia.gov.pl/pl/aktualnosci/16932,Sluzba-Ochrony-Panstwa-zastapila-BOR.html> [dostęp: 23.02.2026 r.].

3 K. Bartosz, *Służba Ochrony Państwa a Biuro Ochrony Rządu w kontekście zmian ustawowych*, „Horyzonty Polityki” 2019, t. 10, s. 87-89.

4 Art. 3 Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. 2025, poz. 34).

nicznych, wchodzących w skład delegacji państw obcych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- innych osób ze względu na dobro państwa,
  - obiektów służących Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesowi Rady Ministrów, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz wskazanych w decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych innych obiektów stanowiących siedziby członków Rady Ministrów, zwanych dalej „siedzibami członków Rady Ministrów”, z wyłączeniem obiektów służących Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Sprawiedliwości,
  - placówek zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej wskazanych w decyzji, o której mowa w art. 4 ust. 8;
2. rozpoznawanie i zapobieganie przestępstwom przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, przestępstwom przeciwko życiu lub zdrowiu, przestępstwom przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu, przestępstwom przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przestępstwom przeciwko wolności, przestępstwom przeciwko czci i nietykalności cielesnej, przestępstwom przeciwko porządkowi publicznemu, zamachom i czynnej napaści skierowanym przeciwko osobom, o których mowa w pkt 1 lit. a–d, oraz przeciwko bezpieczeństwu obiektów, o których mowa w pkt 1 lit. e, z wyłączeniem dotyczących tych obiektów przestępstw przeciwko ochronie informacji,
  3. rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie popełnianych przez funkcjonariuszy SOP, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, i pracowników SOP przestępstw określonych w art. 228, art. 229, art. 231, art. 265 i art. 266 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, a także, w zakresie wynikającym z art. 11j ust. 1 pkt 1–3 Ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2487 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 1860), funkcjonariuszy i pracowników SOP, Policji i Straży Granicznej lub strażaków i pracowników Państwowej Straży Pożarnej.

Ponadto Służba Ochrony Państwa w celu zapewnienia bezpieczeństwa⁵:

1. planuje sposoby zabezpieczenia osób oraz możliwości ich ewakuacji w przypadku powstania zagrożenia,
2. planuje sposoby zabezpieczenia obiektów oraz uzgadnia z ich administratorami niezbędny zakres działań dostosowawczych w odniesieniu do tych obiektów,

---

⁵ Ibidem, art. 20.

3. rozpoznaje i analizuje potencjalne zagrożenia,
4. zapobiega powstawaniu zagrożeń,
5. organizuje działania ochronne,
6. wykonuje bezpośrednią ochronę,
7. zabezpiecza obiekty.
8. koordynuje realizację działań ochronnych w przypadku zarządzeniu o użyciu żołnierzy Żandarmerii Wojskowej oraz funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej, jeżeli siły SOP okazałyby się niewystarczające.

Różnorodność zadań realizowanych przez SOP wskazuje, że formacja w swoich szeregach potrzebuje osób o zróżnicowanych umiejętnościach i kwalifikacjach. Dobór przyszłych funkcjonariuszy powinien być także podyktowany zachodzącymi zmianami w kwestii wyzwań i zagrożeń dla bezpieczeństwa osób ochraniających. Nie bez znaczenia pozostaje stale postępujący rozwój technologiczny, który w dużym stopniu determinuje sposób prowadzenia działań ochronnych. Nowoczesna technologia z jednej strony może pozytywnie wpłynąć na efektywność oraz jakość realizowanych zadań służbowych⁶. Natomiast w ujęciu negatywnym może stanowić także zagrożenie dla bezpieczeństwa osób ochraniających, z uwagi na niedające się przewidzieć możliwości jej przyszłego wykorzystania.

Zagrożenia dla bezpieczeństwa najważniejszych osób w państwie niejednokrotnie determinowane są polityką prowadzoną przez te osoby. Polska jest państwem, który swoje bezpieczeństwo buduje w oparciu o członkostwo w rozmaitych organizacjach oraz sojuszach. Jednym z takich sojuszy jest Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), której Rzeczpospolita Polska stała się częścią z dniem 12 marca 1999 roku⁷. Od tego czasu polscy żołnierze uczestniczyli w wielu zagranicznych misjach, w takich krajach jak chociażby Irak czy Afganistan, wspierając działania amerykańskich sojuszników. Silny alians i partnerstwo ze Stanami Zjednoczonymi jest gwarancją ochrony i nienaruszalności polskich granic. Jednakże bliska współpraca z USA może być także postrzegana negatywnie przez ugrupowania terrorystyczne oraz państwa bloku wschodniego (głównie Rosja i Białoruś)⁸.

Od 24 lutego 2022 r., czyli od wybuchu konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, Polska stała się celem tzw. wojny hybrydowej. Ma to związek ze stanowczym potępieniem rosyjskiej agresji oraz zaangażowaniem naszego kraju w pomoc i wsparcie dla narodu ukraińskiego. Od tego czasu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odnotowywane są przypadki działań sabotażowych i aktów dywersyjnych wymierzonych w bezpie-

---

6 Ł. Żmijewski, *Planowanie działań ochronnych wobec kierowniczych organów państwa*, [w:] *Wybrane problemy badań bezpieczeństwa z perspektywy młodych naukowców*, R. Szynowski, P. Gil (red.), Wydawnictwo Naukowe Akademii WSB, t. 2/2023, Dąbrowa Górnicza 2022, s. 187.

7 Polska w NATO, <https://www.gov.pl/web/nato/polska-w-nato-rp> [dostęp: 13.05.2023 r.].

8 K. Jałoszyński, *Terroryzm jako źródło zagrożenia bezpieczeństwa osób podlegających ochronie w Rzeczypospolitej Polsce*, [w:] *Bezpieczeństwo osób podlegających ustawowo ochronie wobec zagrożeń XXI wieku*, P. Bogdalski, J. Cymerski, K. Jałoszyński (red.), Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2014, s. 145-146.

czeństwo państwa. Dotychczas doszło m.in. do serii pożarów oraz uszkodzenia torów kolejowych w wyniku celowej eksplozji⁹.

Powyższe zagrożenia są ściśle związane z prowadzoną polityką państwa oraz okazywaniem przez polskich decydentów wsparcia narodowi ukraińskiemu w rozmaity sposób. Jedną z takich form są osobiste wizyty na terytorium okupowanej Ukrainy. Powyższe gesty poparcia są wyrazem szacunku dla narodu ukraińskiego oraz możliwością zwrócenia uwagi świata na trwającą tam wojnę. Z uwagi na powyższe kluczowe staje się wówczas zapewnienie odpowiedniego stopnia ochrony kierowniczym organom państwa, znajdującym się na terytorium kraju objętego konfliktem zbrojnym. Służba Ochrony Państwa, realizując zabezpieczenia takich wizyt zagranicznych, potwierdza swoją skuteczność, a tym samym zapewnia właściwy poziom bezpieczeństwa osobom ochranianym, które mogą pełnić swój urząd nawet w rejonach niebezpiecznych¹⁰.

Kolejnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa osób ochranianych mogą stać się bezzałogowe platformy mobilne, które są w stanie poruszać się na ziemi (roboty kroczące), w wodzie (bezzałogowe łodzie nawodne i podwodne) oraz w powietrzu (roboty latające, określane jako bezzałogowe statki powietrzne [BSP]). Przeznaczenie powyższych urządzeń może mieć swoje pozytywne, jak również negatywne strony. Urządzenia te, z uwagi na swoje właściwości, pozwalają obniżyć koszty pracy, skutecznie zastępując aktywność człowieka oraz ograniczyć ryzyko utraty życia i zdrowia ludzkiego w sytuacjach szczególnie niebezpiecznych¹¹. Natomiast zauważyć należy, że pierwsze bezzałogowe statki powietrzne pojawiły się w latach 80. XX wieku w Izraelu z przeznaczeniem militarnym i ich pierwotną misją były działania rozpoznawcze w kwestii pozyskania wiedzy na temat sił i środków Palestyńczyków. Z czasem owe urządzenia zostały dozbrojone, a ich przeznaczeniem stała się likwidacja palestyńskich przywódców. Przykładem ataku za pomocą BST był śmiertelny zamach z 1992 r. na ówczesnego lidera Hezbollahu (Abbas al-Musawi)¹². W przypadku ochrony osób i obiektów mogłyby stanowić dopełnienie dla obecnej ochrony, zwiększając jej efektywność. Natomiast w przypadku przejęcia nad nimi kontroli przez osoby nieuprawnione mogłyby jednocześnie stanowić poważne ryzyko i zagrożenie dla bezpieczeństwa chronionych podmiotów¹³.

Poza klasycznymi źródłami zagrożeń dla bezpieczeństwa osób ochranianych warto zwrócić uwagę na możliwości wykorzystania AI¹⁴. Nieograniczone możliwo-

9 *Krótką historią rosyjskiej dywersji w Polsce po 24 lutego 2022 roku*, <https://www.rp.pl/przestepczosc/art43353401-krotka-historia-rosyjskiej-dywersji-w-polsce-po-24-lutego-2022-roku> [data dostępu: 28.02.2026 r.].

10 *Szef MSWiA podziękował funkcjonariuszom SOP za zabezpieczenie wyjazdów na Ukrainę*, <https://www.wnp.pl/parlamentarny/wydarzenia/szef-mswia-podziekowal-funkcjonariuszom-sop-za-zabezpieczenie-wyjazdow-na-ukraine,642484.html> [data dostępu: 28.02.2026 r.].

11 A. Tyburska, *Bezpieczeństwo osób, obiektów i urządzeń w dobie współczesnych zagrożeń – rola bezzałogowych platform mobilnych*, [w:] *Przeciwdziałanie zagrożeniom powstałym w wyniku bezprawnego i celowego użycia bezzałogowych platform mobilnych*, J. Cymerski, K. Wiciak (red.), Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2015, s. 10.

12 *Ibidem*, s. 13.

13 *Ibidem*, s. 19.

14 *Słownik języka polskiego*, <https://sjp.pwn.pl/sjp/AI;2439022.html> [data dostępu: 28.02.2026 r.].

ści jej użycia i stale trwające prace nad jej udoskonaleniem powodują, że powyższą technologię należy traktować jednocześnie jako szansę i zagrożenie. Z jednej strony technologia ta może w pozytywny sposób przyczynić się do podniesienia efektywności i jakości prowadzonych działań ochronnych. Natomiast z drugiej strony niesie ze sobą ryzyko wykorzystania jej przez rozmaite grupy przestępcze, terrorystów lub też pojedyncze osoby w celu pozbawienia życia i zdrowia innych ludzi.

Rozwój technologii cyfrowej determinuje również sposób prowadzenia stylu życia niektórych osób. Mowa tu chociażby o dokumentowaniu pewnych faktów i zdarzeń ze swojego życia i następnie udostępnianie takich informacji w formie zdjęć i filmów w rozmaitych mediach i portalach społecznościowych. Coraz częściej na taką formę komunikacji z wyborcami decydują się również osoby publiczne (niejednokrotnie w randze osób ochraniających), co w konsekwencji sprawia wrażenie, że trudniejsze staje się prowadzenie działań ochronnych z uwagi na fakt, iż osoba ochraniana może nieopatrznie przekazać światu informację, która może sugerować, gdzie się aktualnie znajduje lub co robi. Konsekwencją tego rodzaju praktyk może być ułatwienie śledzenia takich osób, kierowanie wobec nich gróźb itp.

Działania podejmowane w przestrzeni internetowej ponadto budzą w niektórych osobach błędne poczucie i przekonanie bezkarności za swoje czyny. W związku z powyższym osoby ochraniane mogą stać się obiektem ewentualnych wyzwisk oraz żartów. Przykładem działań mających na celu skompromitowanie wizerunku osób ochraniających były niejednokrotne sytuacje, kiedy to osoby ochraniane stawały się obiektem żartu rosyjskich komików, którzy to podszywając się za inne osoby, dzwoniли do polityków i niejednokrotnie w czasie tych rozmów poruszali kwestie związane z polityką zagraniczną. Prezydent RP Andrzej Duda został w ten sposób oszukany aż dwukrotnie. Pierwszy taki incydent miał miejsce w lipcu 2020 r., kiedy to prezydent Duda był przekonany, że rozmawia z sekretarzem Generalnym ONZ Antonio Guterres. Natomiast do drugiego takiego zdarzenia doszło w listopadzie 2022 r., kiedy to po eksplozji rakiety w Przewodowie nastąpiła seria połączeń telefonicznych z głowami państw i szefami rządów na temat bieżącej sytuacji w Polsce. Wówczas doszło także do połączenia telefonicznego pomiędzy prezydentem RP Andrzejem Dudą, a osobą podającą się za prezydenta Francji Emmanuela Macrona¹⁵. Celem podobnego ataku stał się również minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski, który w udostępnionym do Internetu nagraniu rozmawiał z osobą podającą się za byłego prezydenta Ukrainy Petra Poroszenkę. Zdaniem rzecznika MSZ doszło wówczas do tzw. deepfake, czyli wykorzystaniu sztucznej inteligencji w celu tworzenia nieprawdziwych treści, filmów, zdjęć. Autorami powyższych nagrań i telefonów byli rosyjscy komiccy, którzy w przeszłości niejednokrotnie dopuścili się już podobnych

¹⁵ Rosyjscy pranksterzy znów wkręcili Andrzeja Dudę. Myślał, że rozmawia z Emmanuelem Macronem <https://www.wprost.pl/polityka/10969222/rosyjscy-pranksterzy-znow-wkrecili-andrzeja-dude-myslal-ze-rozmawia-z-emmanuelem-macronem.html> [dostęp: 28.02.2026].

zdarzeń. Celem ich ataku byli m.in.: autorka serii książek o Harrym Potterze J.K. Rowling, brytyjski książę Harry, premier Kanady Justin Trudeau, premier Włoch Giorgia Meloni, a także kanclerz Niemiec Angela Merkel¹⁶. Z uwagi na rozmiar i znaczenie posiadanych informacji przez głowę państwa należy zwrócić szczególną uwagę, że rozpowszechnienie takich informacji osobom niepowołanym może godzić w interesy i bezpieczeństwo całego państwa. Tym samym zasadnym staje się zapewnienie osobom ochranianym nie tylko ochrony fizycznej, lecz także ochrony ich wizerunku oraz dbałość nad odpowiednią weryfikacją przez służby podobnych sytuacji w przyszłości.

3. Regulacje prawne procesu rekrutacji kandydatów do służby w Służbie Ochrony Państwa

Powołanie nowej formacji przyniosło również zmiany w procesie rekrutacji kandydatów do służby. Niewątpliwie największą z nich było wprowadzenie badania psychofizjologicznego, czyli etapu, podczas którego weryfikuje się, czy kandydaci odpowiadają na zadane im pytania zgodnie z prawdą. W trakcie jego trwania dokonuje się rejestracji specyficznych zmian reakcji psychofizjologicznych u osoby poddawanej badaniu. Jest to szczególnie rodzaj badania, a decyzja o jego umieszczeniu w znowelizowanym procesie rekrutacji świadczy o wysokim profesjonalizmie formacji w kwestii pozyskiwania najodpowiedniejszych kandydatów ze szczególnym uwzględnieniem dochowania tajemnic związanych z pełnieniem przyszłej służby. Służba Ochrony Państwa to nie jedyna polska formacja korzystająca z tego typu rozwiązania. Badanie z wykorzystaniem poligrafu stosowane jest także w takich instytucjach państwowych, jak: Policja, Żandarmeria Wojskowa, Krajowa Administracja Skarbowa, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Straż Graniczna, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Wywiadu Wojskowego oraz Służba Kontrwywiadu Wojskowego¹⁷.

Służba Ochrony Państwa pozyskuje przyszłych funkcjonariuszy na dwa sposoby. Podstawową i najczęściej stosowaną praktyką naboru jest rozpatrywanie podań o przyjęcie od osób, które dotychczas nie służyły w formacjach mundurowych. Natomiast alternatywę oraz dopełnienie stanowi tzw. procedura przenoszenia kandydatów z innych formacji. Zarówno pierwsza jak i druga metoda odbywa się z woli osób zainteresowanych przyszłą służbą w SOP¹⁸.

---

16 *Rzecznik MSZ: Traktujemy nagranie z udziałem ministra Sikorskiego jako deep fake* https://www.rmfm24.pl/polityka/news-rzecznik-msz-traktujemy-nagranie-z-udzialem-ministra-sikorsk,nid,7780359#crp_state=1 [dostęp: 28.02.2026].

17 *Kogo bada się wariografem?*, <https://www.wariograf.com.pl/kogo-bada-sie-wariografem/> [dostęp: 22.02.2026 r.].

18 Art. 68-70 Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. 2025 poz. 34).

Podstawowym i najważniejszym kryterium związanym z doбором osób pełniących służbę w formacjach mundurowych są wymogi formalno-prawne. Z uwagi na powyższe służbę w formacji może pełnić osoba¹⁹:

- posiadająca wyłącznie polskie obywatelstwo,
- posiadająca nieposzlakowaną opinię,
- nie skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- korzystająca z pełni praw publicznych,
- posiadająca co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe,
- posiadająca zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacji uzbrojonej,
- gotowa podporządkować się dyscyplinie służbowej,
- dająca rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych,
- nie pełniąca służby zawodowej, nie pracująca lub nie będąca współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 Ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Postępowanie kwalifikacyjne prowadzone jest dwuetapowo w formie konkursowej. Pierwszy etap, a zarazem proces rekrutacyjny kandydata rozpoczyna się od złożenia przez niego podania o przyjęcie do służby. Poza podaniem kandydat dostarcza również²⁰:

- Curriculum Vitae (CV),
- kwestionariusz osobowy kandydata do służby - wypełniony czytelnie, drukowanymi li-terami z naklejoną kolorową fotografią o wymiarach 3,5 cm 4,5 cm,
- kserokopie: aktu urodzenia, a w przypadku posiadania rodziny również kserokopie aktu małżeństwa/akty urodzenia dzieci,
- kserokopie dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie (w tym bezwzględnie świadectwo ukończenia szkoły średniej). W przypadku posiadania wyższego wykształcenia wszystkie świadectwa i dyplomy,
- kserokopię zaświadczenia Wojskowego Centrum Rekrutacji (WCR) o posiadanej kategorii zdrowia i uregulowanym stosunku do służby wojskowej lub kserokopię książeczki wojskowej zawierającej: stronę ze zdjęciem i danymi osobowymi, stronę informującą o posiadanej kategorii zdrowia oraz stronę informującą o przeniesieniu do rezerwy (nie jest wymagane od absolwentów szkół wyższych, nie dotyczy kobiet nieobjętych ewidencją wojskową),
- kserokopie świadectw pracy lub służby z poprzednich miejsc pracy/służby, jeżeli wcześniej kandydat pozostawał w stosunku do pracy lub w służbie,

---

¹⁹ Ibidem, art. 68.

²⁰ Wymagane dokumenty, <https://sop.gov.pl/pl/o-sluzbie/dla-kandydatow/ogolne/205,Wymagane-dokumenty.html> [dostęp: 22.02.2026].

- w przypadku posiadania dodatkowych uprawnień kserokopie dokumentów potwierdza-jących ich posiadanie (np. tytuł ratownika/uprawnienia instruktora różnych dziedzin/uprawnienia w dziedzinie pływania, wykonywania prac podwodnych/uprawnienia prowadzenia łodzi motorowej/posiadanie licencji kontrolera ruchu lotniczego lub licencji pilota samolotowego/posiadanie prawa jazdy kat. C i wyższe/znajomość języka obcego itp.).

Powyższe dokumenty kandydat dostarcza osobiście w siedzibie Służby Ochrony Państwa lub przesyła za pośrednictwem poczty pod wskazany adres. Dostarczone przez kandydata dokumenty są ewidencjonowane przez komórkę organizacyjną SOP właściwą do spraw doboru kandydatów do służby.

Pozytywne ukończenie pierwszego etapu rekrutacji rozpoczyna kolejny, podczas którego wobec kandydata²¹:

- przeprowadzany jest test wiedzy,
- przeprowadzane są badania psychologiczne, których celem jest ustalenie jego poziomu rozwoju społeczno-emocjonalnego oraz jego cech osobowości,
- przeprowadzany jest test sprawności fizycznej,
- dokonuje się sprawdzeń w rejestrach, ewidencjach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w jego kwestionariuszu osobowym,
- dokonuje się poddania jego osoby postępowaniu sprawdzającemu określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz uzyskanie poświadczenia bezpieczeństwa określonego w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 roku o ochronie informacji niejawnych,
- ustala się jego zdolność fizyczną oraz psychiczną do służby na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
- przeprowadza się badania psychofizjologiczne.

Szczegółowe informacje dotyczące zakresu oraz sposobu prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w strukturach Służby Ochrony Państwa zostały zawarte w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Służbie Ochrony Państwa. Rozporządzenie dokładnie charakteryzuje każdy z etapów rekrutacji z uwzględnieniem punktów, które po zsumowaniu tworzą ranking kandydatów. Poza punktami zdobytymi podczas poszczególnych etapów postępowania kwalifikacyjnego, kandydat może także liczyć na dodatkowe punkty w przypadku posiadania przez niego unikatowych umiejętności oraz kwalifikacji z punktu widzenia forma-

---

21 Art. 69 ust. 3 Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. 2025, poz. 34).

cji²². Dodatkowa punktacja za posiadanie szczególnych kwalifikacji ma szczególne znaczenie w kontekście przyjmowania kandydatów na stanowiska specjalistyczne.

Rozporządzenie dotyczące przenoszenia innych funkcjonariuszy do służby w Służbie Ochrony Państwa wyszczególnia oraz kategoryzuje pożądane umiejętności i kwalifikacje predestynujące do przyszłej służby. Dlatego też z punktu widzenia formacji celem jest pozyskanie wysoko wykwalifikowanych osób, które będą stanowić gwarancję utrzymania zaplecza organizacyjnego tej formacji na właściwym poziomie²³. Wśród takich umiejętności znalazły się chociażby te dotyczące wykonywania czynności prewencyjnych, analitycznych, operacyjno-rozpoznawczych, ochronnych, z zakresu kontroli pirotechnicznej, radiometrycznej i chemicznej, eksploatacji i naprawy sprzętu łączności. Ponadto w rozporządzeniu uwzględniono zapisy dotyczące posiadanych przez kandydatów konkretnych uprawnień, takich jak chociażby do wykonywania zawodu radcy prawnego, lekarza lub lekarza weterynarii, psychologa, trenera, czy też posiadanie kilku kategorii prawa jazdy²⁴.

4. Model kompetencji profesjonalnych i społecznych funkcjonariusza Służby Ochrony Państwa

Służba jest szczególnym rodzajem zatrudnienia, a posługa w tego słowa znaczeniu wykracza poza standardowy wymiar pracy. Ponadto zarówno w zawód żołnierza jak i funkcjonariusza wpisane jest ryzyko zawodowe, które niejednokrotnie związane jest z poświęceniem życia lub zdrowia. Polska historia zamachów na życie osób ochraniających pełna jest tragicznych zdarzeń, podczas których rannych lub poległych było wielu funkcjonariuszy będących wówczas na służbie. Mając na względzie charakter oraz specyfikę realizowanych zadań służbowych, od przyszłych funkcjonariuszy wymaga się konkretnych cech osobowych oraz kompetencji.

Decydując się na służbę należy liczyć się także z różnymi zagrożeniami oraz niedogodnościami. Jedną z nich jest dyspozycyjność, która może polegać nie tylko na pracy w ponadnormatywnej liczbie godzin, ale również na możliwej zmianie miejsca pełnienia służby w zależności od potrzeb kadrowych. W konsekwencji czego należy liczyć się ze zmianą miejsca zamieszkania, co może być szczególnie problematyczne w sytuacji, gdy funkcjonariusz posiada rodzinę i dzieci. Wspomniana dyspozycyjność może przejawiać się również pełnieniem dodatkowych i nieplano- wanych wcześniej dyżurów w zależności od potrzeb i konieczności zapewnienia ciągłości służby. Z uwagi na powyższe cenioną i poszukiwaną cechą jest umiejętność

²² Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 stycznia 2023 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Służbie Ochrony Państwa (Dz.U., poz. 496)

²³ P. Gacek, *Przeniesienie funkcjonariuszy innych służb do Służby Ochrony Państwa*, Studia Iuridica Toruniensia, A. Gaca (red.), t. XXIV, Toruń 2019, s. 88.

²⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie przenoszenia do służby w Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. 2019, poz. 111).

dostosowywania się do zmiennych warunków pracy i otoczenia. To z kolei wymaga ponadprzeciętnej odporności na stres. W związku z koniecznością dostosowywania się do aktualnych wyzwań i zagrożeń pożądanym jest, aby funkcjonariusze przejawiali chęć i gotowość do podwyższania swoich kwalifikacji poprzez uczestnictwo w rozmaitych kursach i szkoleniach.

Każdy z funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa, poza spełnieniem formalno-ustawowych wymogów w kwestii zatrudnienia, jest także zobowiązany do utrzymywania odpowiedniej sprawności i kondycji fizycznej, jak również systematycznie podnosić swoje umiejętności strzeleckie. Efekty ich samodyscypliny są weryfikowane poprzez cykliczne egzaminy fizyczno-obronne oraz strzeleckie. Funkcjonariusze w trakcie służby przechodzą także dodatkowe kursy i szkolenia w zależności od zajmowanego stanowiska i przypisanych obowiązków służbowych.

Celem zwiększenia transparentności funkcjonariusze Służby Ochrony Państwa są m.in. zobligowani do corocznego składania oświadczeń majątkowych²⁵. W sytuacjach podyktowanych koniecznością zapewnienia ciągłości realizacji zadań służbowych Komendant SOP może podjąć decyzję o wstrzymaniu udzielania urlopów i dni wolnych funkcjonariuszom w określonym terminie. Każdy z funkcjonariuszy planując wyjazd zagraniczny obowiązany jest poinformować o tym fakcie przełożonego, jeżeli celem podróży jest jeden z krajów członkowskich Unii Europejskiej. Natomiast w przypadku krajów spoza wspólnoty Unii Europejskiej funkcjonariusz zwraca się o zgodę do Komendanta SOP na taki wyjazd²⁶. Kolejne z ograniczeń dotyczy przynależności funkcjonariusza do związków i stowarzyszeń. Zgodnie z zapisami ustawy funkcjonariusz SOP nie może być członkiem partii politycznych oraz zrzeszać się w związkach zawodowych. Przynależność do zagranicznych stowarzyszeń i organizacji wymaga zezwolenia Komendanta SOP. Natomiast członkostwo funkcjonariusza w krajowych stowarzyszeniach wymaga każdorazowego poinformowania o tym fakcie swojego przełożonego²⁷. Funkcjonariusz SOP, chcąc podjąć się dodatkowego zajęcia zarobkowego, także obowiązany jest wystąpić do Komendanta SOP o otrzymanie takowej zgody. Ponadto praca ta nie może kolidować z wykonywaniem zadań służbowych oraz naruszać prestiżu służby²⁸.

Funkcjonariusze z racji przynależności do określonej struktury są jej częścią, która tworzy pewną całość. Wizerunek każdego z nich jest wizytówką formacji. W związku z powyższym funkcjonariusze w sposób szczególny powinni przestrzegać norm i reguł życia społecznego, przejawiając postawy godne do naśladowania, a ich zachowanie w czasie wolnym od służby nie powinno naruszać dobrego imienia formacji.

---

25 Art. 137 Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. 202, poz. 34).

26 Ibidem, art. 141.

27 Ibidem, art. 139, 140.

28 Ibidem, art. 138.

Kolejnym dokumentem, do którego przestrzegania jest zobowiązany każdy z funkcjonariuszy SOP, są Zasady Etyki Zawodowej Funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa, które zostały wprowadzone Zarządzeniem nr 9/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 26 lutego 2018 r. Wzmiankowane zapisy zobowiązują funkcjonariuszy SOP do przestrzegania praworządności, a działania przez nich podejmowane powinny prowadzić do pogłębiania zaufania do formacji, nie narażając jej prestiżu, wizerunku i dobrego imienia. Ponadto zarządzenie wskazuje, że kontakty pomiędzy funkcjonariuszami a osobami ochranianymi powinny być sprowadzone jedynie do relacji służbowych. Tym samym nie mogą one dotyczyć spraw prywatnych czy też wywierania wpływu celem uzyskania korzystnych dla siebie rozstrzygnięć w sferze zawodowej lub osobistej. Funkcjonariusz w toku służby uzyskuje dostęp do informacji niejawnych, które obowiązany jest chronić i dochować w tajemnicy. Z uwagi na fakt, iż w większości przypadków osobami ochranianymi są politycy, to szczególnie ważne jest zachowanie przez funkcjonariuszy neutralności oraz nie manifestowanie przez nich swoich poglądów. Funkcjonariuszy SOP powinna cechować wysoka kultura osobista, poprawne zachowanie, nienaganny wygląd i ubiór oraz umiar w spożywaniu alkoholu poza służbą, a także zakaz zażywania środków o podobnym działaniu. Relacje pomiędzy funkcjonariuszami powinny być oparte na wzajemnym poszanowaniu i tolerancji ze szczególnym uwzględnieniem okazywania sobie szacunku i pomocy, a także wymiany doświadczenia²⁹.

5. Cele i zadania procesu rekrutacji

Istotą każdego procesu rekrutacji jest pozyskanie najodpowiedniejszych kandydatów gwarantujących danej organizacji wypełnianie jej misji, celów i zadań³⁰. Rekrutacje przyszłych funkcjonariuszy oraz żołnierzy są szczególnym rodzajem rekrutacji, które znacząco różnią się od innych naborów, jak chociażby te na stanowiska cywilne. Ich specyfika polega przede wszystkim na tym, że są mocno rozbudowane i niejednokrotnie rozłożone w długim okresie czasu. Kandydaci poddawani są różnym testom, próbom oraz badaniom, które mają na celu zweryfikowanie ich przyszłej przydatności do służby. Dlatego też nad prawidłowym przebiegiem każdego etapu procesu rekrutacji czuwają odpowiednio wykwalifikowane osoby. Wśród nich są m.in. osoby prowadzące rozmowy kwalifikacyjne, psychologowie, lekarze, osoby oceniające sprawność fizyczną kandydata oraz osoby sprawdzające dane kandydata w rozmaitych rejestrach i ewidencjach.

---

29 Zarządzenie nr 9/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 26 lutego 2018 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa”.

30 K. Dojwa, *Rekrutacja i selekcja jako elementy procesu kadrowego ujęcie teoretyczne w świetle socjologii grup dyspozycyjnych* [w:] *Rekrutacja do grup dyspozycyjnych – socjologiczna analiza problemu*, J. Maciejewski, M. Liberacki (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2011, s. 20.

Rekrutacja funkcjonariuszy w szeregi Służby Ochrony Państwa jest procesem długotrwałym, opartym na wieloetapowej selekcji. Niezaliczenie któregokolwiek z etapów powoduje, że odstępuje się od jej dalszej kontynuacji, a kandydat kończy rekrutację z wynikiem negatywnym. Natomiast w przypadku pozytywnego zaliczenia całego jej procesu kandydat zostaje zakwalifikowany i w zależności od sumy uzyskanych punktów zostaje przyjęty bądź też nie w struktury formacji. Nowo przyjęty funkcjonariusz zostaje skierowany do odbycia obowiązkowego szkolenia zawodowego podstawowego, podczas którego nabywa umiejętności oraz wiedzę potrzebną do realizacji ustawowych zadań w swojej przyszłej służbie.

Formacje mundurowe mają ograniczone możliwości pozyskiwania przyszłych funkcjonariuszy. Z jednej strony związane jest to wymaganiami stawianym przyszłym kandydatom, a z drugiej z marketingowymi realiami obecnego rynku pracy. Rekrutacje do służb mundurowych muszą być prowadzone w sposób wyważony, który nie będzie godził w wizerunek formacji.

Do najczęściej spotykanych form pozyskiwania informacji o naborze zaliczyć można³¹:

- portale internetowe (przedmiotowa strona internetowa formacji / Biuletyn Informacji Publicznej),
- media społecznościowe (Youtube, Facebook, Instagram),
- tradycyjne media (telewizja, radio, prasa),
- placówki oświatowe (szkoły średnie, szkoły wyższe),
- informacje z rozmów prowadzonych z rodziną lub znajomymi.

Nikogo nie powinno dziwić, że zdecydowana większość młodych osób czerpie informację o naborach głównie z mediów społecznościowych, portali internetowych oraz telewizji. Wynika to z faktu, że osoby te dorastały w erze szybkiego rozwoju technologicznego i posiadały łatwy dostęp do Internetu, i tym samym do mediów społecznościowych. Ponadto platformy te i zamieszczane na nich treści odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu światopoglądu młodych ludzi. W związku z powyższym rekomendowane jest prowadzenie działań promujących wizerunek formacji oraz ewentualne informowanie o możliwości naboru za pomocą nowoczesnych form komunikacji³².

W kwestii promocji formacji kluczową rolę odgrywa jej prestiż, który budowany latami przez wszystkich funkcjonariuszy, może zostać w ciągu jednego dnia nadzarpnięty i owiany złą sławą. W związku z powyższym bardzo istotną kwestią jest dobór właściwych osób, które poza realizacją swoich ustawowych obowiązków będą również przestrzegać ww. Zasad Etyki Zawodowej Funkcjonariuszy Służby Ochrony

31 A. Lisek, R. Reczkowski, T. Dolligalski, A. Czaplewski, M. Sitek, M. Kowalski, *Raport końcowy z realizacji analizy w ramach projektu „NUP 2x35 – Young Generation” nt. postaw i wartości pokolenia „Z” w kontekście rekrutacji do Sił Zbrojnych RP i pełnienia służby wojskowej*, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Bydgoszcz 2025, s. 21-22.

32 Ibidem, s. 22, 34.

Państwa, a ich zachowanie w przyszłości nie skompromituje ich samych oraz wizerunku reprezentowanej formacji.

Uwagę zwrócić należy także na alarmujące dane Głównego Urzędu Statystycznego, który rok do roku przedstawia raporty, z których jasno wynika, iż w Polsce zachodzi zjawisko tzw. starzejącego się społeczeństwa. Jest to sytuacja, w której zachodzi wzrost liczby osób starszych w społeczeństwie spowodowany zmniejszaniem się liczby urodzeń oraz wzrostem długości życia³³. Powyższy proces pośrednio wpływa i wpływać będzie na odsetek liczby osób wchodzących na rynek pracy.

Kolejnym czynnikiem negatywnie wpływającym na odsetek liczby chętnych do służby w formacjach mundurowych jest zjawisko migracji. Polska jest krajem, w którym zachodzą rozmaite procesy migracyjne, które niejako powodowane są sytuacją na rynku pracy, jak również w ten sam sposób kształtują ww. rynek. W dużym uproszczeniu zauważyć należy, iż Polacy emigrują do państw Europy Zachodniej, z kolei do Polski przede wszystkim przybywają cudzoziemcy z Ukrainy, Białorusi oraz Indii³⁴. Formacje mundurowe w wyniku powyższego procesu tracą z powodu uszczuplenia się z rynku osób, które być może w przyszłości mogłyby służyć w ich szeregach przy jednoczesnym zasileniu tego rynku przez osoby, które nie spełniają warunków wymaganych przy rekrutacji. Jest to związane z faktem, iż w przeciwieństwie do pozostałych firm i organizacji formacje mundurowe mają ograniczone możliwości w kwestii pozyskiwania kandydatów z uwagi na stawiane im wymagania, a podstawowym z nich jest konieczność posiadania polskiego obywatelstwa.

6. Wnioski

Ochrona najważniejszych osób w Polsce i na świecie w XXI wieku wkroczyła w nową erę. Poza klasycznymi źródłami zagrożeń katalog rozszerzył się o zagrożenia związane z wykorzystaniem nowoczesnej technologii. Zapewnienie bezpieczeństwa kierowniczym organom państwa to nie tylko ochrona przed fizycznym atakiem, lecz także ochrona wizerunku i reputacji takich osób.

Służba Ochrony Państwa jako wiodąca polska formacja zajmująca się ochroną najważniejszych osób w kraju w sposób szczególny traktuje wszelkie zmiany zachodzące w kwestii prowadzenia działań ochronnych. Powyższe podyktowane jest koniecznością stałego dostosowywania się do obecnych wyzwań i zagrożeń. Mimo zachodzących zmian, niezmiennym pozostaje sposób osiągnięcia skutecznej ochrony, którym od zawsze był czynnik ludzki związany z doбором odpowiednich osób. Odpowiednia selekcja kandydatów, oparta na jasnych i wymagających

³³ *Problemy zawodowe osób starszych - Starzejące się społeczeństwo*, https://www.ciop.pl/CIOPPortalWAR/appmanager/ciop/pl?_nfpb=true&_pageLabel=P30001831335539182278&html_tresc_root_id=21878&html_tresc_id=21922&html_klucz=19558&html_klucz_spis= [dostęp: 28.02.2026].

³⁴ *Cudzoziemcy w Polsce. W tym roku to nie Ukraińców przybyło najwięcej. Na czele inny kraj ze Wschodu*, <https://forsal.pl/gospodarka/demografia/artykuly/9410129,cudzoziemcy-w-polsce-w-tym-roku-to-nie-ukraincow-przybylo-najwiecej.html> [dostęp: 28.02.2026].

kryteriach psychofizycznych, etycznych oraz kompetencyjnych, stanowi podstawę budowania formacji o wysokim poziomie profesjonalizmu. Proces naboru powinien eliminować przypadkowość i być ściśle powiązany z długofalową strategią rozwoju kadrowego, uwzględniającą zarówno potrzeby operacyjne, jak i zmiany w charakterze zagrożeń.

Obecnie formacje mundurowe, prowadząc rekrutacje dla przyszłych funkcjonariuszy, mierzą się z dużym wyzwaniem. Problem ten jest wieloaspektowy. Z jednej strony rynek ofert pracy stał się bardziej konkurencyjny, natomiast innym problemem mogą okazać się sami kandydaci, a dokładnie ich przygotowanie. Prowadzenie działań ochronnych wymaga odpowiednich sił i środków, natomiast najważniejszym ogniwem są ludzie. W związku powyższym Służba Ochrony Państwa jako czołowa polska formacja realizująca zadania z zakresu ochrony najważniejszych osób w państwie ma na celu pozyskiwanie najodpowiedniejszych kandydatów do służby.

Obecne uregulowania formalno-prawne przewidują dwie możliwości pozyskiwania przyszłych funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa. Pierwszą z nich jest prowadzenie naboru spośród tradycyjnych podań i wniosków kandydatów. Natomiast drugą alternatywą jest tzw. procedura przenoszenia innych funkcjonariuszy do służby w SOP. Dzięki temu rozwiązaniu formacja może wzbogacić swój potencjał kadrowy o osoby posiadające szczególnie przydatne umiejętności i kwalifikacje w przyszłej służbie.

Prowadzenie polityki kadrowej w Służbie Ochrony Państwa powinno być postrzegane jako proces ciągły, a nie jako doraźne uzupełnianie wakatów. Aby tak się stało, kluczowe jest stałe monitorowanie efektywności przyjętych rozwiązań, analiza doświadczeń własnych i zagranicznych oraz gotowości do wdrażania zmian legislacyjnych i organizacyjnych. Rekrutacja przyszłych kandydatów do służby w Służbie Ochrony Państwa stanowi kluczowy warunek skutecznej ochrony najważniejszych osób w państwie. W warunkach współczesnych wyzwań bezpieczeństwa jedynie formacja oparta na wysokich standardach kompetencyjnych i organizacyjnych jest w stanie zapewnić realną i efektywną ochronę osób pełniących kluczowe funkcje w strukturze państwa, a tym samym przyczynić się do utrzymania ciągłości i stabilności jego funkcjonowania.

BIBLIOGRAFIA

Pozycje zwarte:

Bartosz K., *Służba Ochrony Państwa a Biuro Ochrony Rządu w kontekście zmian ustawowych*, „Horyzonty Polityki” 2019, t. 10.

Dojwa K., *Rekrutacja i selekcja jako elementy procesu kadrowego ujęcie teoretyczne w świetle socjologii grup dyspozycyjnych*, [w:] *Rekrutacja do grup dyspozycyjnych – socjologiczna analiza problemu*, Maciejewski J., Liberacki M., (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2011.

Gacek P., *Przeniesienie funkcjonariuszy innych służb do Służby Ochrony Państwa*, [w:] *Studia Iuridica Toruniensia*, Gaca A. (red.), t. XXIV, Toruń 2019.

Goryca T., *Służba Ochrony Państwa w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] *Formacje policyjne w zarządzaniu kryzysowym i ochronie ludności*, Śmiałek K., Śmiałek W. (red.), Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa 2021.

Jałoszyński K., *Terroryzm jako źródło zagrożenia bezpieczeństwa osób podlegających ochronie w Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] *Bezpieczeństwo osób podlegających ustawowo ochronie wobec zagrożeń XXI wieku*, Bogdalski P., Cymerski J., Jałoszyński K. (red.), Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2014.

Lisek A., Reczkowski R., Dolgalski T., Czaplewski A., Sitek M., Kowalski M., *Raport końcowy z realizacji analizy w ramach projektu „NUP 2x35 – Young Generation” nt. postaw i wartości pokolenia „Z” w kontekście rekrutacji do Sił Zbrojnych RP i pełnienia służby wojskowej*, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Bydgoszcz 2025.

Tyburska A., *Bezpieczeństwo osób, obiektów i urzędzeń w dobie współczesnych zagrożeń – rola bezałogowych platform mobilnych*, [w:] *Przeciwdziałanie zagrożeniom powstałym w wyniku bezprawnego i celowego użycia bezałogowych platform mobilnych*, Cymerski J., Wiciak K., (red.), Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2015.

Żmijewski Ł., *Planowanie działań ochronnych wobec kierowniczych organów państwa*, [w:] *Wybrane problemy badań bezpieczeństwa z perspektywy młodych naukowców*, Szynowski R., Gil P. (red.), Wydawnictwo Naukowe Akademii WSB, Tom 2/2023, Dąbrowa Górnicza 2022.

Akty prawne:

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. 2025, poz. 34).

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 stycznia 2023 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Służbie Ochrony Państwa (Dz.U., poz. 496)

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 grudnia 2018 roku w sprawie przenoszenia do służby w Służbie Ochrony Państwa (Dz.U. 2019, poz. 111).

Zarządzenie nr 9/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 26 lutego 2018 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa.

Strony Internetowe:

Cudzoziemcy w Polsce. W tym roku to nie Ukraińców przybyło najwięcej. Na czele inny kraj ze Wschodu, <https://forsal.pl/gospodarka/demografia/artykuly/9410129,cudzoziemcy-w-polsce-w-tym-roku-to-nie-ukraincow-przybylo-najwiecej.html> [dostęp: 28.02.2026].

Kogo bada się wariografem? <https://www.wariograf.com.pl/kogo-bada-sie-wariografem/> [dostęp: 28.02.2026 r.].

Krótką historią rosyjskiej dywersji w Polsce po 24 lutego 2022 roku, <https://www.rp.pl/przestepczosc/art43353401-krotka-historia-rosyjskiej-dywersji-w-polsce-po-24-lutego-2022-roku> [data dostępu: 28.02.2026 r.].

Polska w NATO, <https://www.gov.pl/web/nato/polska-w-nato-rp> [dostęp: 28.02.2026 r.].

Problemy zawodowe osób starszych - Starzejące się społeczeństwo, https://www.ciop.pl/CIOPortalWAR/appmanager/ciop/pl?_nfpb=true&_pageLabel=P30001831335539182278&html_tresc_root_id=21878&html_tresc_id=21922&html_klucz=19558&html_klucz_spis= [dostęp: 28.02.2026].

Rosyjscy pranksterzy znów wkręcili Andrzeja Dudę. Myślał, że rozmawia z Emmanuelem Macronem, <https://www.wprost.pl/polityka/10969222/rosyjscy-pranksterzy-znow-wkrecili-andrzeja-dude-myslal-ze-rozmawia-z-emmanuelem-macronem.html> [dostęp: 28.02.2026].

Rzecznik MSZ: Traktujemy nagranie z udziałem ministra Sikorskiego jako deep fake, https://www.rmfm24.pl/polityka/news-rzecznik-msz-traktujemy-nagranie-z-udzialem-ministra-sikorsk,nld,7780359#crp_state=1 [dostęp: 28.02.2026].

Słownik języka polskiego, <https://sjp.pwn.pl/sjp/Al;2439022.html> [data dostępu: 28.02.2026 r.].

Służba Ochrony Państwa zastąpiła BOR, <https://archiwum.mswia.gov.pl/pl/aktualnosci/16932,Sluzba-Ochrony-Panstwa-zastapila-BOR.html> [dostęp: 23.02.2026 r.].

Szef MSWiA podziękował funkcjonariuszom SOP za zabezpieczenie wyjazdów na Ukrainę, <https://www.wnp.pl/parlamentarny/wydarzenia/szef-mswia-podziekowal-funkcjonariuszom-sop-za-zabezpieczenie-wyjazdow-na-ukraine,642484.html> [dostęp: 28.02.2026 r.].

Wymagane dokumenty, <https://sop.gov.pl/pl/o-sluzbie/dla-kandydatow/ogolne/205,Wymagane-dokumenty.html> [dostęp: 22.02.2026].